

мінальний процес та криміналістика; судова експертиза”/ С.М. Стахівський. – К.: НАВСУ, 2005. – 31 с.

8. *Белкин А.Р. Теория доказывания в уголовном судопроизводстве / А.Р. Белкин. – М.: Норма, 2007. – 528 с.*

9. *Погорецький М.А. Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі: [монографія] / М.А. Погорецький. – Х.: Арсіс, ЛТД, 2007. – 576 с.*

Важинський В.М. Теоретична характеристика елементів процесу доказування при розслідуванні фіктивного підприємництва

В статті розглядаються теоретичні основи процесу доказування та його елементів. Розкривається процес доказування при розслідуванні фіктивного підприємництва, як незаконного здійснення певних видів діяльності, щодо яких є встановлена державою заборона.

Ключові слова: доказування, фіктивне підприємництво, перевірка та оцінка доказів

Важинский В.М. Теоретическая характеристика элементов процесса доказывания при расследовании фиктивного предпринимательства

В статье рассматриваются теоретические основы процесса доказывания и его элементов. Раскрывается процесс доказывания при расследовании фиктивного предпринимательства, как незаконного осуществления определенных видов деятельности, относительно которых есть установленная государством запрет.

Ключевые слова: доказывания, фиктивное предпринимательство, проверка и оценка доказательств

Vazhynskiy VM The theoretical description of the process elements of proof in the investigation of a fictitious business

The article deals with the theoretical basis of the process of proof and its elements. Process reveals evidence in the investigation of a fictitious business as illegal implementation certain types of activity for which are set by the state prohibition.

Keywords: proving, fictitious business, review and estimation of evidence

Микитин Ю.І.

ІСТОРІЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПРИМИРЕННЯ ТА ПОСЕРЕДНИЦТВА В УКРАЇНІ

УДК 343.137

Постановка проблеми. Історичний аспект будь якого дослідження покликаний не тільки показати еволюцію того чи іншого інституту чи їх сукупності, але й створити певну основу аргумен-

тів для обґрунтування, у подальшому, власної позиції, характер і значення яких досить важливий. Альтернативи насильству при розв'язанні кримінально-правових конфліктів були характерні для наших предків.

Виклад основного матеріалу. Первіснообщинна формація відзначалась наявністю, зокрема «кровної помсти», в тому числі і у слов'ян [1, с. 43]. Можливо, саме через її характерну спрямованість на взаємознищення ворогуючих сторін, суспільство потребувало іншої, альтернативної, ненасильницької форми вирішення конфлікту. Члени общини вдавалися до порад старійшин при вирішенні міжособних спорів, залучали інших осіб, що мали суспільно визнаний авторитет. Такий спосіб врегулювання міжособистісних відносин забезпечував мирне співіснування родових і сімейних общин, а також повною мірою відповідав релігійним, моральним нормам, що існували на той період розвитку суспільства. Він слугував важливим фактором, що зумовив розвиток примирення від звичаю до правового інституту. Причина полягає у характерному ментальному розумінні сутності і значенні традиції кровної помсти.

Основним джерелом права періоду Київської Русі була Руська Правда, що ґрунтувалась на звичаєвому праві слов'ян під впливом візантійського права.

У Київській Русі панував обвинувально-змагальний процес. Судочинство характеризувалося тим, що в ньому були форми активної участі сторін, зацікавлених у вирішенні конфліктів, які виникли. Суд виконував функції посередника в судовому процесі. Це зумовлювалося недостатнім розвитком державного механізму. Проте роль посередників не завжди виконували суди. Незважаючи на наявність у кримінальному процесі Київської Русі посередників, певних правил здійснення ними провадження (правила про вибір посередників, переважно із шановних людей, старих, знавців звичаїв; про рівність учасників розгляду або, навпаки, про перевагу скривдженого; про строки розгляду; про порядок явки і забезпечення останньої), вони не здійснювали примусового регулювання, і їх рішення не мали обов'язкової сили [1, с. 50].

Інші правові джерела середньовіччя і, зокрема, Псковська судна грамота 1467 р. [2] діяли одночасно з Руською Правдою на значній частині Київської Русі, також передбачала можливість примирення з потерпілим. Проте примирення як підстава звільнення від кримінальної відповідальності допускалось, наприклад, у випадку вчинення бійки [3, с. 17]. Стаття 52 передбачала можливість вирішувати кримінально-правові конфлікти у випадку вчинення крадіжки (так звана «тятьба») і розбою шляхом примирення, яка не обмежувалась певною стадією здійснення судочинства.

Відповідно до Псковської судної грамоти діяли світські та церковні суди. Суду братчини були підсудні справи про особисті образи, тілесні ушкодження. Цей суд найчастіше закінчувався примиренням сторін [5, с. 55].

Відповідно до викладеного, можна зробити висновок, що публічні суди були симбіозом органу місцевого самоуправління і власне суду. Також слід підкреслити диференціацію підсудності та форми створення суду братчини. Фактично, цей суд був прообразом мирового суду. Більше того, відзначається саме спрямованість суду братчини на примирення, оскільки його скликання, як правило, співпадало зі святами, що мали велику повагу у людей.

Можна звернути увагу на Судебник князя Казимира Ягеловича від 29 лютого 1468 р. Елемент відновного підходу містив лише пункт 3 цього документу: «3. У кого буде вкрадено, то судці присудять: спершу заплатити позивачу, а тоді господар татя бере свою вину» [6, с. 47]. Дана норма передбачала спочатку необхідність матеріальної компенсації потерпілому, а вже потім застосування покарання.

Значний вплив на регулювання кримінального провадження у сучасному його розумінні мав Судебник 1470 р. [7, с. 54-62]. У контексті відновного правосуддя, зокрема примирення, посередництва та відшкодування шкоди, завданої злочином, увагу привертають пункти 4, 5, 11 та 53 цього джерела права. Насамперед, відзначимо можливість примирення між сторонами.

Судебник 1470 р. передбачав можливість примирення на різних стадіях провадження, а саме «до поля» та будучи «на полі», сплативши мито боярину і дяку.

Судебник стояв на позиціях захисту майнових інтересів потерпілих від злочину. Про це, зокрема, свідчить пункт 11 даного документу, який передбачав, що у випадку татьби, якщо винний не отримував компенсації від злочинця, то останній міг бути покараний смертною карою [7, с. 55]. Звичайно, відновний підхід зовсім не передбачає такого суворого покарання за вчинення злочину. Цінним, з цієї точки зору, є обов'язок винного відшкодувати шкоду, яка спричинена злочином. Привертає увагу пункт 38 Судебника передбачав залучення до здійснення судочинства представників громади, осіб, що користуються повагою [7, с. 57]. Примирення у справах про окремі злочини (бійка, образа) було підставою для припинення провадження без застосування покарання [7, с. 63].

Внаслідок розпаду Київської Русі значна частина теперішньої території України потрапила під владу Литовського князівства, а згодом Польського королівства. Основним джерелом права цих держав були Литовські статuti 1529, 1566, 1588 рр., що діяли на значній території України протягом XVI-XVII століть і у значній мірі базувались на Руській Правді.

Складовою мети покарання за Литовськими статутами було відшкодування потерпілому заподіяної йому шкоди за рахунок злочинця. Проте головний акцент здійснено на залякуванні, про що свідчить дедалі зростаюча жорстокість і болючість покарання, а також публічність його виконання.

З позиції питання, що розглядається, можна зазначити наступне.

Статут 1529 р. [9] передбачав необхідність сплати матеріальної компенсації за вчинення злочину як родичам загиблого, так і на користь князівської скарбниці. Наприклад, за вбивство шляхтича шляхтич платив 100 коп грошей «головщини» родині вбитого і стільки ж «вини» – великому князю [10, с. 114]. Також цей статут передбачав можливість примирення у таких кримінальних

справах, як згвалтування (стаття 6 розділу 7) [9, с. 178] та розбій (стаття 21 розділу 7) [103, с. 182].

Литовський статут 1566 р. [11, с. 50-69] приділяв певну увагу здійсненню судочинства. Окрім судів державних та статуткових, серед українського й білоруського населення утворювався народний (громадський) суд, відомий під назвою «копи». Копний суд був тісно пов'язаний зі старим вічевим зібранням. У випадку вчинення злочину потерпілий міг скликати «копу», тобто віче всіх правоздатних осіб своєї громади. Вчинений злочин та його наслідки обговорювались привселюдно. Кожна особа, яка вважала, що злочин зачіпає її інтереси, могла висловити свою думку щодо нього, запропонувати покарання для злочинця. За своєю структурою копні суди поділялись на «гарячу копу», в якій брали участь найближчі родичі, сусіди потерпілого і кривдника, та «велику копу», до якої входили уже всі члени громади, що приймали остаточне рішення про покарання злочинця, відшкодування шкоди потерпілому. Цей вид судів нагадує спосіб розв'язання кримінально-правових спорів корінних жителів Нової Зеландії і Австралії – сімейні конференції. Дана форма відновного правосуддя може мати внутрішнє та зовнішнє коло, що формується за аналогічним принципом, що і копний суд.

Статут 1588 р. (розділи IV, XI) [12, с. 75-84] передбачав, що кримінальне судочинство, розпочате за заявою зацікавленої сторони – потерпілого або його родичів, могло бути припинене на будь-якій стадії провадження шляхом відмови від позову та укладення мирової угоди. Однак щодо найтяжчих злочинів слідство і суд були обов'язковими.

Особливе місце в українській історії посідає козацьке право, що сформувалось за часів Гетьманської держави (1648-1782 рр.). Як правило, воно мало нормативного виразу в окремих документах, а носило звичаєвий характер і визначалось, як зазначає Д.І. Яворницький, на «стародавнім звичаєм, словесним правом і здоровим глуздом» [13, с. 138]. Він підкреслює, що акти судових козацьких справ вказують на визнання запорожцями права договору між товаришами. Тобто сторони кримінального чи цивільного

конфлікту могли завершити судову справу шляхом примирення і укладення відповідного договору про це. Інститут примирення та договору між сторонами був поширений у випадках завдання тілесних ушкоджень, майнових злочинах.

Необхідно відзначити, що примирення не тільки допускалось, а й заохочувалось представниками козацької судової системи. Паланкові судді, курінний отаман та суд, кошовий отаман як остання інстанція намагались примирити конфліктуючі сторони, фактично виконуючи роль медіаторів. Безпідставна відмова однієї із сторін від примирення могла призвести до застосування покарання щодо «непокірного» [13, с. 151-155].

У 1654 році було підписано Переяславський договір. Для української державності, а відповідно і національної правової системи, відбулась знакова подія, внаслідок якої значна частина сучасної України потрапила під владу російського царату на тривалий час. Відповідно, Соборне уложення 1649 р. та інші законодавчі акти, що були згодом прийняті, також поширили свій вплив на регулювання правовідносин на українській землі.

Соборне уложення 1649 р. характеризується репресивністю і значним обмеженням демократичних принципів у кримінальному судочинстві, у тому числі щодо примирення та посередництва. Пункт 31 цього уложення згадує про примирення сторін при вчиненні злочину, однак значно обмежує його застосування [14, с. 234]. Примирення без санкціонування державної влади не допускалося, а ще й каралося. Цінною у цьому джерелі права є поява назви формально вираженого документу, що свідчить про примирення сторін, – «мирова чолобитна». Проте примирення все ж допускалось у злочинах невеликої тяжкості. У таких випадках мирова чолобитна могла бути подана на таких стадіях кримінального процесу: 1) до звернення сторін до суду; 2) після звернення до суду, однак до початку виступів сторін у суді; 3) до винесення вироку [15, с. 197]. Потерпілий і правопорушник могли вирішити кримінально-правовий конфлікт у досудовому порядку, а також у ході майже усього кримінального провадження – до прийняття судом остаточного рішення у справі.

Правові відносин у XVIII столітті регулювались збірником «Права, за якими судиться малоросійський народ» (1743 р.) [16], що був розроблений з метою правового регулювання суспільних відносин саме на українських землях. Як зазначають В.Таций, А.Рогожин, В.Гончаренко, збірник не проводив відмінності між цивільним і кримінальним процесом. Форма процесу була обвинувально-змагальною, вирішальну роль у ній відіграла ініціатива сторін [17, с. 353]. Так, пункт 12 артикула 12 передбачав можливість припинення провадження у справі у разі примирення сторін і звернення до суду з відповідною «мировою чолобитною». Передбачалося два способи досягнення примирення: 1) за сприяння посередника, який обирався сторонами. Його називали «мирителем»; 2) безпосереднє досягнення згоди конфліктуючими сторонами.

Залежно від ступеня тяжкості вчиненого злочину, досягнення примирення одним із вказаних способів могло бути підставою звільнення від покарання або розглядалось як пом'якшуюча обставина при його призначенні.

Інститут примирення у «Правах, за якими судиться малоросійський народ» включав наявність такого невід'ємного принципу відновних процедур як добровільність. У випадку порушення цієї вимоги примирення сторін не визнавалося, а відповідна мирова угода не бралась до уваги. Також важливою умовою дійсності примирення сторін за участю мирителя була наявність підписів сторін або уповноважених на це осіб у тексті мирової угоди.

Цікавим, з точки зору демократизації кримінального провадження взагалі та інституту примирення зокрема, було Уложення про покарання кримінальні та виправні 1845 р. Пункт 160 цього джерела права передбачав можливість скасування уже призначеного покарання у випадку примирення сторін. Про це свідчить наступне: «наказание вовсе отменяется вследствие примирения с обиженным» [18, с. 206]. Однак ця норма мала обмежену дію і не поширювалась на всі злочини. По-перше, у справах приватного обвинувачення вирок, в якому передбачалось покарання, міг бути відмінений, коли він ще не почав виконуватись. По-друге, прими-

рення при вчиненні тяжких злочинів не могло бути підставою для звільнення від призначеного покарання.

На думку Н.С. Таганцева, примирення усувало можливість порушення кримінальної справи або зупиняло порушене провадження, а також слугувало основою для звільнення від покарання і навіть унеможливило виконання винесеного вироку [19, с. 336].

Уложення 1845 р. на перше місце виводило приватноправовий інтерес учасників кримінально-правового конфлікту при здійсненні кримінального судочинства та допускало можливість примирення у кримінальному провадженні на будь якій його стадії.

Наступним етапом розвитку деяких аспектів відновного підходу в історичних джерелах права стали документи, прийняті у 1864 році – Уложення про судові установи, Устав кримінального судочинства, Устав про покарання, які накладаються мировими судами.

Уложення про судові установи передбачало існування мирових судів, а Устав кримінального судочинства визначав, що справи приватного обвинувачення та справи, де можливе примирення (злочини, за вчинення яких максимальна санкція статті – ув'язнення до одного року), підсудні мировим судам [20, с. 122].

Характерно, що примирення, як підстава звільнення від покарання, передбачало матеріальну компенсацію потерпілому. Хоч це і не було обов'язковою умовою примирення. В іншому випадку він мав право пред'явити цивільний позов [20, с. 122]. Однак примирення у справах приватного обвинувачення могло бути обмежене наявністю публічного інтересу. За таких обставин кримінальна справа не закривалась на підставі примирення сторін.

Часто роль медіатора у справах приватного обвинувачення виконував мировий суддя. Законодавець безпосередньо на нього покладав обов'язок вживати заходів щодо примирення сторін. Як зазначає Н.С. Манова, у тих справах, які могли бути закриті у зв'язку з примиренням, суддя повинен застосовувати заходи до такого примирення [21, с. 138-139].

Устав про покарання, які накладаються мировими судами, передбачав, що право припинити провадження у кримінальні справи на основі примирення мав не тільки потерпілий, а також його законний представник або уповноважені на це особи, якщо сам потерпілий був не дієздатним [20, с. 399].

Судова реформа 1864 р. дала значний поштовх демократизації кримінального судочинства та розширила здобутки Уложення 1845 р., зокрема, у сфері примирення.

Деякі аспекти відновного підходу містились в австро-угорських законодавчих актах, що діяли на західноукраїнських землях аж до 1918 р. до об'єднання ЗУНР та УНР відповідно до Закону ЗУНР «Про тимчасову організацію судів і судової влади» [22]. Зокрема, Закон «Про компетенцію суду» 1852 р. передбачав, що у випадку вчинення злочинів, за які передбачалось покарання до п'яти років позбавлення волі, «мужі довір'я», що виконували функцію мирового судді, були зобов'язані вживати заходів до примирення сторін [23].

Як зазначає М.В. Костицький, традиції відновного правосуддя мають в Україні більш ніж тисячолітню історію і мали місце з Х століття до першої третини ХХ століття. Зникла ця система з приходом радянської влади та запровадження радянського права [24, с. 23].

Початок ХХ століття ознаменувався для України політичними змінами (Жовтнева революція 1917 р. та, як наслідок, утворення СРСР), що мали визначальний вплив на правову систему і кримінальне судочинство, зокрема.

У 1922 р. було прийнято Кримінально-процесуальний кодекс УСРР [25]. Цей нормативно-правий акт передбачав можливість закриття кримінального провадження у справах, що порушуються за скаргою потерпілого, тобто у справах приватного обвинувачення. До цієї категорії належали справи про самоуправство, умисні легкі тілесні ушкодження, умисне нанесення удару, побої чи інші дії, що спричинили фізичний біль, усну чи письмову образу, усний чи письмовий наклеп. Якщо примирення у цих категоріях справ було досягнуто до вступу вироку у законну силу, то

кримінальна справа закривалась. Однак існував механізм обмеження функціонування інституту примирення у справах приватного обвинувачення. У випадку необхідності охорони публічного інтересу прокуратура здійснювала підтримання обвинувачення, і кримінальна справа не могла закриватись у зв'язку з примиренням сторін.

У 1927 р. було прийнято новий Кримінально-процесуальний кодекс. Однак принципової новизни в інститут примирення та посередництва він не вніс. Відзначимо, що стаття 4 даного Кодексу передбачала, що «кримінальне переслідування не може бути порушено, а порушене не може бути продовжено і підлягає закриттю на будь-якій стадії процесу ... за примиренням обвинуваченого з потерпілим у справах, що порушуються не інакше, як за скаргою потерпілого...» [26].

У 1958 р. були прийняті Основи кримінального законодавства СРСР і союзних республік [27]. Стаття 33 цього законодавчого акту серед обставин, що пом'якшують відповідальність, зазначала запобігання винним шкідливих наслідків вчиненого злочину, а також добровільне відшкодування шкоди, спричиненої злочином.

У 1960 р. було прийнято Кримінально-процесуальний кодекс УРСР [28], який з численними змінами і доповненнями діяв до 2012 р. Характерно, що даний нормативно-правовий акт не вносив новизни щодо регулювання примирення чи, тим більше, посередництва. Він допускав примирення у справах, що порушувались не інакше як за скаргою потерпілого. Тільки у 2001 р. Законом України «Про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України» була передбачена можливість закриття кримінальної справи на основі примиренням обвинуваченого, підсудного з потерпілим, а також звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням [70]. Такі зміни були зумовлені прийняттям нового КК України [93], який дещо розширив інститут примирення.

Проте для повноцінного впровадження медіації чи інших форм відновного правосуддя кримінально-процесуальні потребують суттєвих змін та доповнень.

Прийняття нового Кримінального процесуального кодексу [29] 13 квітня 2012р. стало новою віхою розвитку відновного підходу на основі інституту угоди про примирення у кримінальному провадженні (глава 35). З одного боку таке рішення законодавця є безумовно прогресивним, в порівнянні із попереднім КПК, однак чинні кримінальні процесуальні норми враховують далеко не всі аспекти відновного правосуддя. Об'єктивна вимога часу – прийняття окремого закону у сфері медіації, який би регламентував її проведення у кримінальному провадженні, а також вдосконалення КПК України.

Підсумовуючи викладене, можна зазначити, що відновний підхід у різних його проявах (примирення, посередництво, відшкодування шкоди потерпілому) не є новим для української кримінально-процесуальної політики.

1. *Чельцов-Бebutov М. А. Очерки по истории суда и уголовного процесса в рабовладельческом, феодальном и буржуазных государствах [курс уголовно-процессуального права]/ М.А. Чельцов-Бebutov. – СПб.: Равена, Альфа, 1995. – 846 с.*
2. *Алексеев Ю.Г. Псковская Судная Грамота и ее время: развитие феодальных отношений на Руси в XIV-XV вв. /Алексеев Ю.Г. – Л.: Лениздат, 1980. – 243 с.*
3. *Останина В.В. Освобождение от уголовной ответственности в связи с примирением с потерпевшим: [учебное пособие]/В.В. Останина. – Кемерово: Кузбассвузиздат, 2004. – 130 с.*
4. *Мартысевич И. Д. Псковская судная грамота: Историко-юридическое исследование /И. Д. Мартысевич. – М.: Изд-во Московского государственного университета, 1951. – 208 с.*
5. *История законодательства СССР и РСФСР по уголовному процессу и организации суда и прокуратуры 1917-1954 гг.: [Сб. док-тов под ред. С. А. Голунского]. – М.: ГОСЮРИЗДАТ, 1955. – 635 с.*
6. *Судебник князя Казимира Ягеловича, даний Литві 29 лютого 1468 року/Хрестоматія з історії держави і права України: Навч. Посіб./Упоряд.: А.С.Чайковський (кер.), О.Л.Копиленко, В.М.Кривоніс, В.В.Свистунов, Г.І. Трофанчук. – К.: Хрінком Інтер, 2003. – 656с.*
7. *Российское законодательство X - XX века: в 9 т. Законодательство периода образования и укрепления Русского централизованного государства. Т. 2. – М., 1985. – 432 с.*

8. Рубинштейн Е. А. *Нормативное регулирование института прекращения уголовных дел в связи с примирением сторон: автореф. дис. на соиск. науч. степ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. «Уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право»* – М., 2004. – 22 с.
9. *Литовський статут 1529 р.*// *Хрестоматія з історії держави і права України: [навч. посіб., упоряд. А.С.Чайковський (кер.), О.Л.Копиленко, В.М.Кривоніс, В.В.Свистунов, Г.І. Трофанчук].* – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 512с.
10. *Гуценко К.Ф. Уголовный процесс основных капиталистических государств/ К.Ф. Гуценко.* – М., 1969. – 364 с.
11. *Литовський статут 1566р.*// *Хрестоматія з історії держави і права України: [навч. посіб., упоряд. А.С.Чайковський (кер.), О.Л.Копиленко, В.М.Кривоніс, В.В.Свистунов, Г.І. Трофанчук].* – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 512с.
12. *Литовский статут 1588р.*// *Хрестоматія з історії держави і права України: [навч. посіб., упоряд. А.С.Чайковський (кер.), О.Л.Копиленко, В.М.Кривоніс, В.В.Свистунов, Г.І. Трофанчук].* – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 512с.
13. *Якимович Ю. К. Структура советского уголовного процесса: система стадий и система производств. Основные и дополнительные производства/ Ю. К. Якимович.* – Томск: Изд-во Том. ун-та, 1991. – 138 с.
14. *Российское законодательство X–XX веков: в 9 т. Акты Земских соборов. Т.3.* – М.: Юрид. лит. 1985. - 512 с.
15. *Соборное Уложение 1649 г. [текст. комментарии].* – Ленинград: Наука, 1987. – 448 с.
16. *Права, за якими судиться малоросійський народ. 1743 р.: [під ред. Ю.С. Шемшученко, К.А. Вислобокова].* – К., 1997. – 548 с.
17. *Історія держави і права України. Т.1. [підручник у 2-х т. за ред. В.Я. Тація, А.Й. Рогожина, В.Д. Гончаренка та ін.].*– К.: Видавничий дім «ІнЮре», 2003. – 656 с.
18. *Российское законодательство X–XX веков: в 9 Т. Законодательство первой половины XIX века. Т.6.* – М.: Юрид. лит., 1988. – 432 с.
19. *Таганцев Н.С. Русское уголовное право. Часть общая: [лекции].* – Т.2. – М.: Наука, 1994. – 204с.
20. *Российское законодательство X - XX веков: в 9 Т. Судебная реформа. Т. 8.* – М.: Юрид. лит. – 495 с.

21. Манова Н.С. *Предварительное и судебное производство: дифференциация форм: [учеб. пос. для вузов]/Н.С. Манова. – М.: Приориздат, 2004. – 176 с.*
22. Закон ЗУНР «Про тимчасову організацію судів і судової влади» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrhist.at.ua/publ/41-1-0-645>.
23. Закон Австро-Угорської імперії «Про компетенцію суду» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrhist.at.ua/publ/41-1-0-351>.
24. Костицький М.В. Відновне правосуддя у контексті правової політики України: Матеріали Міжнар. конф. [«Формування української моделі відновного правосуддя»], (м. Київ, 10-11 лютого 2005 р.). – Київ, 2005.–С. 21-25.
25. Уголовно-процесуальний кодекс УССР // *Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства Украины. – 1922. – № 41. – Ст. 598.*
26. Уголовно-процесуальний кодекс УССР // *Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства Украины. – 1927. – № 36-38. – Ст. 168.*
27. *Основы уголовного законодательства Союза СССР и союзных республик/Верховный совет СССР – Ведомости ВС СССР. – 1959.–№ 1. – Ст. 6.*
28. Кримінально-процесуальний кодекс УРСР 1960/ Верховна Рада України. – *Відомості Верховної Ради УРСР. – 1961. – № 2. – Ст. 15.*
29. Кримінальний процесуальний кодекс України // *Офіційний вісник України 2012, 37 від 25.05.2012, ст. 1370.*

Микитин Ю.І. Історія кримінально-процесуальної політики у сфері примирення та посередництва в Україні

У цій статті аналізується історія кримінально-процесуальної політики у сфері примирення та посередництва в Україні з точки зору відновного підходу, форм застосування, проявів відновного правосуддя. У статті досліджено деякі історичні аспекти реалізації примирення починаючи із Руської правди і завершуючи новітнім періодом. Проаналізовано ряд нормативних актів з точки зору умов застосування примирення, його наслідків, категорій проваджень, справ, де воно допускалось.

Ключові слова: відновне правосуддя, медіація, правопорушник, потерпілий, примирення.

Мыкытын Ю.И. История уголовно-процессуальной политики в сфере примирения и посредничества в Украине

В этой статье анализируется история уголовно-процессуальной политики в сфере примирения и посредничества в Украине с точки зрения восстановительного подхода, форм применения, проявления восстановительного правосудия. В

стаття досліджені деякі історичні аспекти реалізації примирення, починаючи з Русської правди і закінчуючи найновішим періодом. Проаналізовано ряд нормативних актів з точки зору умов застосування примирення, його послідовностей, категорій производств, справ, де воно допускалося.

Ключевые слова: відновительне правосуддя, медіація, правонарушитель, потерпевший, примирення.

Mykytyn Y.I. The history of the criminal procedure policy of conciliation and meditation in Ukraine.

This article analyzes the criminal procedure policy history of conciliation and meditation in Ukraine for restorative approach forms application displays restorative justice purposes. Starting with the Russkaya Pravda and finishing with the latest period in our history, this article explores some historical considerations of the conciliation. A number of statutory acts in terms of using the conciliations conditions, its consequence and proceedings cases where it is allowed are analyzed.

Keywords: restorative justice, mediation, offender, victim, reconciliation.

Тимчишин А.М.

ОКРЕМІ ОБСТАВИНИ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ ВСТАНОВЛЕННЯ ПРИ ВІДКРИТТІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ ПРО ФАЛЬШИВОМОНЕТНИЦТВО

УДК 341.51

Актуальність теми: Становлення Української держави, зміна її політичного і соціально-економічного устрою, здійснення кримінальної, адміністративної та судової реформи, безпосередня участь у міжнародних правоохоронних та інших міждержавних правозахисних організаціях, стрімкий розвиток світових процесів глобалізації сприяли виникненню нових функцій держави й наповненню старих новим змістом, що вимагає відповідного наукового обґрунтування і правового забезпечення. У той же час негативні процеси, такі, як тінізація економіки, зростання її кримінального сектору та інші недоліки економічного розвитку не сприяють ефективному здійсненню реформ. Це свідчить про те, що в Україні не вдалося створити належних умов для функціонування й розвитку економіки на правовій основі. Зазначені недоліки пояснюються також відсутністю відповідного теоретико-методологічного та правового забезпечення розвитку держави